

Відходи упаковки як вторинна сировина

Н.В. Кривошей, ІАЦ «Упаковка», м. Київ

Підприємства, компанії, корпорації, які ведуть бізнес в Україні, намагаються відповідально, прозоро, з повагою до суспільства вирішити проблему забруднення довкілля твердими побутовими відходами (ТПВ), у тому числі відходами упаковки через розширену відповідальність виробника та роздільний збір і сортування ТПВ.

Проте у Верховній Раді деякі депутати намагаються «проштовхнути» прийняття законопроектів, які передбачають запровадження податку на виробництво й імпорт упаковки та товарів в упаковці, а також введення «зеленого тарифу» за електричну й теплову енергію, яка вироблятиметься при спалюванні ТПВ. Необхідність такого підходу автори законопроектів пояснюють тим, що в нашій країні немає промислових підприємств для переробки роздільно зібраних ТПВ. Така думка є маніпуляцією. Вона здійснюється тими силами, які зацікавлені в тому, щоб добитися податку на упаковку та «зеленого тарифу» на спалювання відходів.

Щоб розкрити очі громадськості, усім, хто має стосунок до прийняття цих хибних для України законопроектів, галузеві асоціації «Укрскло», «Укрпапір» та «Укрвторма» 3 листопада 2017 р. організували для представників ЗМІ прес-тур «Роздільний збір ТПВ потрібен Україні зараз» із відвідуванням підприємств «Обухівміськвторресурси», «Київський картонно-паперовий комбінат» і ПРАТ «Ветропак Гостомельський Складовод».

«Обухівміськвторресурси»

Це було перше підприємство в програмі прес-туру. Розташоване в Обухові, що під Києвом, воно працює з 2002 р., коли його генеральний директор Армен Полатян повернувся додому після військової служби. Зараз це комплексне підприємство, яке діє в кількох напрямках. Головним з них є збирання, сортування й переробка ТПВ на вторинну сировину та виготовлення з неї деяких виробів. Причому на підприємстві вважають, що при підтримці держави (прийняття необхідних законів та дієвий контроль їх виконання) усі ТПВ в Україні повинні перероблятися на вторинну сировину, а спалювати їх або викидати на полігони є злочином.

Починати треба з роздільного збирання й сортування ТПВ, і найкраще це робити в місцях їх утворення – а це будинки, де ми проживаємо. Підприємство за власні кошти розміщує по всьому Обухову, в деяких містах Київської області та районах Києва металеві й полімерні контейнери різної форми та місткості (залежно від місця їх встановлення). Однак це половина справи. Щомісячні листівки з правилами сортування ТПВ нагадують мешканцям, як це треба робити. У результаті вже до 10 % мешканців сортують ТПВ удома.

Власний спецтранспорт (а це понад 60 автомашин, які, до речі, перед виїздом за ТПВ миються на власній автоматичній мийці Sessato) привозить розділені (поки що не завжди) ТПВ на два виробничих майданчики для подальшого сортування на фракції, пресування й пакування макулатури, полімерних пляшок, алюмінієвих банок та інших

відходів, що зменшує їх об'єм у п'ять разів. Крім того, прес-компактори й мобільні компактори підприємство встановлює у своїх партнерів, у місцях утворення ТПВ, а надалі спресовані ТПВ забирає для подальшої переробки.

У результаті 7–8 тис. т якісної відсортованої вторинної сировини щомісяця продається різним вітчизняним підприємствам. Мета — довести цей показник до 30 тис. т.

В «Обухівміськвотресурсах» вважають, що непотрібних відходів не буває, тут будь-які відходи переробляють. За металобрухт отримують металевий дріт, з якого виготовляють цвяхи діаметром від 2,0 до 6,0 мм і довжиною від 40,0 до 200,0 мм. За макулатуру отримують гофрокартон, з якого роблять різні за розміром коробки та ящики для своїх замовників і власного виробництва.

А ще тут щороку переробляють 10 тис. т відходів деревини різного походження, з якої виготовляють брикети й пелети для опалення не тільки власних виробничих приміщень (замість газу), але й для продажу в Україні та за кордоном для топків, печей, котлів і камінів різної конструкції.

На думку Армена Полатяна, «за останні 25 років значно змінився морфологічний склад ТПВ, більше стало відходів упаковки, макулатури, металобрухту, використаних шин та електричних батарейок і ще багато чого. Треба поступово йти до впровадження в Україні сучасних технологій збирання, сортування й перероблення ТПВ, як це робиться в європейських країнах, і наше підприємство — на шляху до них».

«Київський картонно-паперовий комбінат»

Перше виробництво на комбінаті було запущене в 1982 р. За 35 років діяльності комбінат став одним з найбільших в Європі з виробництва картонно-паперової продукції. Зараз він є частиною австрійської компанії Pulp Mill Holding, а його частка в загальному обсязі виробництва целюлозно-паперової продукції в Україні становить близько 30%. Комбінат має величезне господарство, розташоване на території близько 99 га, а його виробничі потужності в цілодобовому режимі обслуговує персонал в кількості 2,4 тис. осіб. Основними видами його продукції є картон, гофрокартон, гофроящики й гофрокоробки, санітарно-гігієнічні паперові вироби. Основним видом сировини є макулатура. З урахуванням того, що в Україні немає власного виробництва целюлози, комбінат своєю стратегією обрав виробництво продукції з макулатури, потреба в якій щомісяця становить 30–40 тис. т.

Незважаючи на те що сьогодні використання паперових та картонних виробів в Україні знизилося, комбінат не може задовольнити власні потреби в макулатурі та змушений щомісяця до 15 тис. т її закуповувати за кордоном. І це незважаючи на те, що щороку до 450–500 тис. т відходів в Україні у вигляді макулатури в складі ТПВ не переробляється й не повертається у виробництво.

ПрАТ «Ветропак Гостомельський Склозавод»

Маючи більш ніж 100-річну історію, склозавод у Гостомелі є одним із потужних виробників скляних пляшок і банок в Україні та входить до складу відомої у світі швейцарської компанії Ветропак.

Скло – міцний, герметичний, гігієнічний, пластичний, естетичний та натуральний матеріал, який широко використовують у виробництві тари для пакування напоїв і рідкої харчової продукції. Але є ще одна, не всім відома, хоча дуже важлива характеристика скла – його 100%-ва перероблюваність. Завдяки цьому виробництво скляної тари вже давно стало яскравим прикладом технології «замкнутого циклу».

Крім того, кожні 10 % старого скла в складі шихти дають 3 % економії енергії та 7 % зниження викиду CO₂. Саме через це за останні 25 років викиди відпрацьованих газів та відходів скоротилися на вражаючу цифру – 75 %. У середньому по всіх підприємствах групи Ветропак частка старого скла у виробництві складає 55 %, і цей показник продовжує зростати. При цьому для білого скла частка склобою лежить у межах до 33 %, а для кольору «сухе листя» – до 81 %.

На склозаводі в Гостомелі побудовано дільницю з переробки склобою й підготовки його до використання у виробництві скляної тари. В її складі – сушильний барабан, грохоти, дробарка, сепаратори заліза, алюмінію та сортувальні апарати KSP для розподілення склобою за кольором скла. Максимальна потужність дільниці становить 215 т/добу, але через обмеження з поставками склобою сьогодні щодоби на дільниці готують 125 т матеріалу, іноді його імпортуючи. Це дає можливість при виготовленні скляної тари додавати до шихти до 50 % склобою.

Наостанок

Відвідування трьох підприємств показало, що українська промисловість із виробництва пакувальних матеріалів та упаковки вкрай потребує вторинної сировини – макулатури, склобою, металобрухту, відсортованих полімерних відходів. Близько 20 українських підприємств використовують відходи пляшок з ПЕТФ, 40 – вторинної полімерної сировини, 15 – макулатури, 15 – склобою, 16 – металу. Всі вони досить рівномірно розміщені по території України. Потужностей цих підприємств вистачить для переробки відходів упаковки із введенням норм збору відходів упаковки, передбачених законопроектом № 4028 «Про упаковку та відходи упаковки». Такий підхід дасть можливість приєднатися до плану дій з переходу на економіку «замкнутого циклу», оприлюдненого Європейським Союзом 2 грудня 2015 р., за яким, за умови роздільного збору та розширеної відповідальності виробника, повторне використання ресурсів буде зведене до максимуму, а з 2020 р. почне діяти заборона на вивезення роздільно зібраних відходів на звалища.

Замість цього в Україні, на жаль, запропоновані проекти про податок на упаковку та «зелений тариф» на енергію від спалення всіх ТПВ покладуть на плечі населення 6,6 млрд грн податку щороку, близько 90 % всіх відходів будуть направлені на сміттєзвалища та полігони, а українські переробні підприємства залишаться без необхідної сировини й будуть змушені шукати її в інших країнах. Цього не повинно статися в інтересах українського населення, бізнесу та держави Україна! *Ж*